

מ. ליבאָווסקי

הומאָריסטישע ביבליאָטעק

№ 3. פרייז 5 קאפ.

דאָס בוך פון מזל פון מ. ג. סאַפיר

א מענש, וואָס ווייס מעהר ווי אלצדינג פון מ. ג. סאַפיר

א טאָג אין זומער־שפרינקלעך. פון מ. ג. סאַפיר

אויסגאַבע „אחים" ווילנא.
1913

Юмористическая Библіотека.

Типографія Б. А. Клецкина въ Вильнѣ.
1913 г.

דאס בוך פון מזל.

פון מ. סאפיר.

אין אונזער צייט האָט דאָס מזל גאָר אַ בּעֵ־נדער איינענארטיג מזל. אונזערע זעליגע אבות אַבותינו האָבּען נישט געוואוסט פון קיין מזל, יעצט אָבּער איז דאָ בּיי יעדער שלים־מזל, ב״ה, אַ מזל... אונזערע אבות אבותינו האָבּען נור געוואוסט די השגחה — אַליעבּע, פשוט׳ע, בּעקוועמע, נוצליכע. בּיי וועלכע זיי האָבּען זיך געשפירט אויסגעצייכענט הן ברוחניות און הן בגשמיות. יעצט איז אונזער שניידער—דאָס מזל, וועלכער פאַסט צו יעדערע׳ן אַ בּעזונדער הלבשה.

הכל תלוי במזל. אַז מיר פרעגען אונזער קעכין, פאַר וואָס איז דער פיינקאָכען צוגעבּרענט? ענטפערט זי:

— אַזאַ מזל האָב איך שוין מיט׳ן פיינקאָכען...

געגען דעם, פערשטעהט זיך, העלפען קיין טענות ניט! דאָס מזל האָט פערבּרעַנט דעם פיינ־קאָכען!

דאָ די טעג איז געקומען צילויפען צו מיר אין צימער מיין פאַריקמאַכער מיט טרעהרען אין די אייגען, און האָט אויסגעשריען מיט׳ן פאַטאָס פון אַ פערצווייפעלטען רעזירער.

— „אָי, בּיטערעס מזל! ווי געמיין איז עס פון דיין זייטן!״

וואָס איז די מעשה? ער האָט געהאַלטען אַ פיערטעל פון אַ לאָטעריי־בּילעט; נאָר אַז דער בּילעט

איז געווען כ״ה פיער מאָל אין טיראַזש און האָט אַפילו אַצוכּראָכענעם גראָשען ניט געוואונען, האָט ער זיך ענטזאַגט פון זיין פיערטעל; מעשה שטן אָבער האָט דער בילעט ביים פינפטען טיראַזש, צו זיין שלים־מזל, געוואונען דוקאָ 12,000 דאָלער און דער שלים׳־מזל׳דיגער רעזירער איז שיער פון זינען ניט אַראָב. „אָ, געמיינעם מזל!״ האָט נאָך אַ מאָל אויס־געשריען דער רעזירער און איז הענדום־פענדום פון צימער אַרויסגעשפרונגען.

כ׳האָב זיך גוט אָנגעלאכט פון דעם רעזירער.

אין אַ שעה אַרום, נאָך דער מעשה, האָט די פּאָליציי מיר מיטגעטיילט, אַז כ׳בין אָבגע׳משפּט גע־וואָרען צו אַ וואָך אַרעסט דערפאַר וואָס כ׳האָב עפענט־ליך אַנים געטהון, און אַז אַ שרייבער ניסט, זאָגט די פּאָליציי, בידוע, אַלע מאָל: „צוגעזונד״! און אום צו זיין געזונד, איז קודם כל נויטיג רוה און איינזאַמקייט. אייסער דעם האָב איך נאָך בעדאַרפט אַריינטראָגען ח״י זהובים קנס.

כ׳בין אַוועקגעלאָפען אין ענגלישען פּאַרק, און מיר האָט זיך אָבגערוכט, דאָס דאָ אויף יעדער בלע־טיל זיצט דאָס מזל און מאכט חוזק פון מיר. פּלוצ־לום האָט עמיץ אַ פּאַטש געטהון מיר איבער׳ן פּלייצע: „גוטען אָוועגד!״ כ׳האָב זיך מיט פּערדרום אומגע־קעהרט: פאַר מיר איז געשטאַנען א יונגער מאַן. וועל־כען כ׳האָב אין דעם ערשטען אויגענבליק אָנגענומען פאַר אַ קונצען־מאַכער.

— „מיט וועמען האָב איך די עהרע?״—האָב איך געפּרעגט.

— „כ׳בין—האָט ער געענטפערט,—דאָס מזל זעלבסט, און כ׳וועל דיר ווייזען. אַז דאָס מזל איז

נישט אַזוי געמיין. ווי דו מיינסט. נאַ דיר דעם שלי־
סעל פון מיין קאַנציליאַריע אין געה דו יעצט פּאַ־
ראָנדיר מיט'ן מזל. קוק זיך צו, וואָס די מענשען שריי־
בען אריין אין דאָס בוך פון די פערבאָרגענע פער־
לאַנגען און דאַן זאָג מיר, צו איז פאַראַן וואָס צו מקנא
זיין דעם מזל פון מזל? איך וועל דערווייל אַ גאַנג
טהון אין פּאָליציי און וועל זאָגען, מ'זאָל מיך אַריינ־
זעצען אין אַרעסט.

און כּך הוה.

— „צום טייפעל", האָב איך געטראַכט, ווען
די פּאָליציי זאָל וויסען, אַז אין איהרע הענד איז
אַריינגעפאַלען דאָס מזל, וואָלט זי איהם זיכער אַוועק־
געזעצט אויף ברייט מיט וואַסער".

כ'האָב זיך פערקליבען אין דעם מזל'ס קאַנ־
צעליאַריע, וואו ס'איז געלעגען דאָס בוך פון די פערבאָר־
גענע פערלאַנגען און נעבען איהם „ענ מלך הבשׂנם"
פעדער פאַר אַלע בעזוכער. אין אַ קליינער צייט האָט
זיך אַהער פערזאַמעלט אַ גרויסער המון.

קודם כּל זענען געקומען בעלי בּתּים, וואָס האַל־
טען פּרוכט־גערטנער אין אַרענדע און האָבען געפאָ־
דערט אַ גוטען וועטער. גלייך נאָך זיי זענען געקו־
מען —שוסטער־ פוהר־לייט, שירעם־מאַכערס און האָ־
בען געבעטען, פערקעהרט, אַ שלעכטען וועטער. נאָכ־
הער זענען געקומען אָרימע לייט און האָבען געבע־
טען אַ וואַרימען ווינטער. די האָלץ־הענדלער, פער־
קעהרט, האָבען געבעטען אַ קאַלטען ווינטער, די אינ־
האַבער פון רעסטאָראַנען, עופות־פערקויפער, וויין־הענד־
לער האָבען געוואונשען דער נאַגצער מענשהייט אַנ־
אַפּעטיט פון אַ זולל וסובא" און אַ געזונדען מאָגען,
וואָס זאָל פערדייען דעם „שור הבר" מיט'ן לויתן",

די דאָקטוירים, פערקעהרט, מיט די אַפּטייקאַרעס און „חברה קדישה"־לייט האָבען צוגעוואונשען דעם עולם אייביגע זאָרג מיט'ן מאָגען און שטערבליכע לייננ־ווייליגקייט. ס'האָבען געגומען געהן פּויערים, קינסט־לער, האַנדווערקער און האָבען מתפּלל געווען' ס'זאָל זיין שלום אויף דער ערד, אָבער אין אַ מינוט אַרום זענען געקומען זעלנער, אַדוואָקאַטען, ספּעקוליאַנטען און פּאָדריאַדען־צושטעלער און האָבען געבעטען אויף מלחמות.

נאָך זיי זענען געגאַנגען דירעקטאָרען פון טעאַטער'ס און האָבען געבעטען גוטע פּיעסען, זענען אָבער באַלד געקומען רעצענזענטען און האָבען געווינט, מ'זאָל זיי געבען שלעכטע פּיעסען. יונגע בתולות האָבען געבעטען, „אָ, באַרעמהערציגער מזל, נור מאַנס־פּערזאָנען!" זענען געקומען גלייך די מענער און האָבען אַוש ביז הייזעריג געשריען: „אָ, באַרימהערציגעם מזל, נור ניט קיין פרויען!"

אַ בעגאַבטע אַרטיסטין האָט געבעטען אַפּלאָדיסמענטען, איז נאָך איהר געקומען נאָך אַ מעהר בעגאַבטע און האָט זיך געבעטען, מ'זאָל די ערשטע אויספייפען.

ציימונגען האָבען זיך געוואונשען, ס'זאָל פערגרעסערט ווערען די צאָהל אַבאָנענטען, די אַבאָנענטען, צוריק, האָבען געבעטען, ס'זאָל ווענינער ווערען די צאָהל ציימונגען.

ס'זענען אויך געקומען אַלע גע'שמד'טע יודען פון ענגלאַנד און האָבען געבעטען רחמים, אז דאָס געזעץ וועגען דער יודישער עמאַנסיפּאַציע זאָל ניט דורכגעהן, דען אַנדערש וואָלט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז זיי האָבען זיך אומזיסט, נעביך, גע'שמד'ט. ס'איז

אָבער גלייך געקומען צופליהען דער גייסט פון דער ענגלישער נאַציע און האָט געזאָגט:

„נעהמענדיג אין אַכט, דאָס ענגלאַנד בעשטעהט, אייגענטליך, פון לויטער יודען, — לכן איז אונפער־שטענדליך, וואָרום בעדאַרף נור אַ קליינער טייל בלייבען ניט עמאַנציפירט״.

ס׳זענען געקומען פערשיעדענע פעלקער און האָבען אַ עפענטליכען געריכט געבעטען, נאָר דער געריכטס־שטאַנד האָט דוקא פערלאַנגט ניט קיין עפענטליכען געריכט.

הקצור, יעדער האָט פערלאַנגט עפּעס אַנדערש, און כ׳האָב, במחשבותין, אַ קלעהר געטהון וועגען דעם, ס׳אַראַ ביטער רחמנות ס׳איז, נעביך, אויפ׳ן מזל אונזער׳ן, און ווי מיר זענען געגען איהם אונגע־רעכט. אין דער זעלבער צייט איז ער אַליין אויך אַריינגעפלויגען און האָט אויך עפּעס אַריינגעשריע־בען אין דאָס בוך פון די פערבאָרגענע פערלאַנגען. ער האָט געוועלט צוריק ווערען מזל: „דען ער האָט איינגעפונען, אַז ס׳איז פאָרט בעסער, ווען דאָס מזל האַלט די פּאָליציי אין די הענד, איידער די פּאָליציי האַלט דאָס מזל אין די הענד״.

געגען דעם האָט מען נישט געקענט האָבען קיין טענות. כ׳האָב ווידער אָבגעטראָטען דעם מזל זיין אָרט און ער האָט מיר ערלויבט אַריינצושרייבען אין בוך פון די פערבאָרגענע פערלאַנגען איין וואונש, וועלכער האָט געזאָלט מקוים ווערען.

אויף איין רגע בלויז האָט זיך ביי מיר פער־דרעהט דער קאָפּ, אין מיין דמיון זענען ראַפּטום אויסגעוואַקסען גאָלדענע בערג און פערבישופ׳טע שלע־סער. פאַר מיינע אויגען האָבען שעמערירט טיטלען

און מעדאַלען, פונ'ם פערדומפּפּטען קבר פון מיין האַרצען זענען אויפגעשטיגען גליקליכע חלומות, לאָרבער-בוימער האָבען פריינליך געשאָקעלט צו מיר מיט זייערע טיעף-זיניגע שפּיצען, גן-עדן-טאָלען האָבען געררייצט מיט זייער פיעל-פאַרביגקייט און ריח-ניחח'דיגען בלומען-רעגען,—נור אויף אַ יונגען צווייגעל פון אַ גרינע איווע איז געהאַנגען אַ פּשוט'ע פייפעלע, זיינע קלאַנגען האָבען זיך געטראָגען צו מיר, ווי אַ ווייטער פריינדליכער גרוס, ווי אַ שטימע פון אַ פערשטאָרבענער מוטער, ווי אַן „אל מלא רחמים" אויפ'ן ראַנד פון אַ קבר,—און פון דעם גאַנצען שעמערירענדען גלאַנץ אַרום מיר איז געוואָרען עפר ואפר.

א מענש וואס וויים מעהר ווי אלצדינג.

פון מ. סאַפּיר.

ליעבער לעזער, דיר האָט זיך געוויס געמאַכט אויף דיין לעבען צו בעגעגענען אַזעלכע צווייפיסיגע ברואים, ווען דו פלעגסט מוזען פערוואונדערט אַ טראַכט טהון: צו וואָס האָט דער רבונו של עולם זיי געבראַכט אויף דער ליכטיגער וועלט. דוכט זיך, אַז זיי לעבען נור צוליעב דעם, אים אויסצופּרובען אונזער געדולד און עניוות. קיין אַנדער נאָמען, ווי אַ „שטראָף פון זיין ליעבען נאָמען", איז גאָר נישט מעגליך פאַר זיי אויסצוקלעהרען; זיי דאַרף מען קע־נען איבערטראָגען און דולדען, ווי אַ שטייגער אַ גזר מן השמים, ווי אַ שטראָף פון גאָט. אָבער איך טהו נאָך מעהר—איך נוטץ זיי אויס. איך בעטראַכט זיי, אַלס מאַטעריאַל פאַר האָנאָראַר, וועלכע דער עווי־גער שיקט צו זיינע ליעבלינגס־קינדער—די הומאָ־ריסטען. אין יעדען נאַר, אין יעדען שוטה, אין יע־דען, אַזוי גערופענעם, „אָנשיקעניש פון זיין ליעבען נאָמען", זעה איך אַנ׳אַסיגנירונג פון דער קלוגער נאַטור אויף א הומאָריסטישע ערצעהלונג אָדער אַ סאַ־טירע, פאַר וועלכע מ׳קען אין דריי טעג אַדום בעָ־קומען אַ געוויסע סומע מזומנים. אַ שוטה, ליעבער לעזער,—איז אַ טייערער מענש: דאָס איז אַ הכנסה׳־דיגע קוועלע פאַר אַ סאַטירען; אט. למשל, מיט פּשוט׳ע נאַראָנים—איז אַ ברכה לבטלה. שוטים אָבער

ענען מײנע משרתים; שוטים זענען מײנע גיטער. יעדעס יאָהר טראָגען זײ מיר אײן כך־וכך. דאָס איז אַ רענטע כל זמן כ'וועל לעבען! אַנדערע רײזען איבער דער וועלט, אום צו בעקענען זיך מיט גרויסע זעלטענע לײט; אין דער אמת'ן אָבער איז עס אַן אַרויסגעוואָרפענע אַרבײט. גרויסע מענער זענען כמעט אַלע גלײך אין גײסט. איך רײז אום, צו ערלעהרנען קענען די שוטים און זײ אַלײן בכבודם ובעצמם זענען נאָך מחויב צו בעלוינען פאַר מײן רײזע.

כ'זיץ אָפטמאָל אין רעסטאָראַן און בעקען זיך מיט אַ נײעם מין שוטה. און טאַקי תוך כדי דבור שאַץ איך איהם אָב און פרעג זיך אַלײן: וויפיעל הכנסה קען דיר אַזאַ אײנער אַרײנטראָגען? אויב דאָס איז אַ טײערער שוטה, אַ פעטס, טרינק איך גלײך אויס אַ גלאָז שאַמפּאַניער, און דער שוטה שפּירט גאָר ניט, אַז ער אַלײן בעצאָהלט עס דערפאַר.

אַלזאָ, ליעבער לעזער, כ'וועל דיר פון צײט צו צײט פאָרשטעלען אַזעלכע פּאַרשױנען. יעדער וואָך אָדער יעדע צוויי וואָכען וועל איך דיר פאָרשטעלען אײנעם פון זײ אין עסיג און אין פּוטער, אין דעם זעלבער געשטאַלט. ווי ער איז מיר אין לעבען געקומען פאַר מײן שרײבערישער האַנד.

כ'זאָל האָבען צו פונפצעהן שוטים אַ יאָהר, קען איך לעבען, ווי אַ שררה, און אויב ס'זאָלען אָנלויפען נאָך אַ צעהנדליג,—קען איך דאַן אַפילו אַן אײגענעם עקיפּאַזש פערמעגען.

דאָ ניט לאַנג האָב איך געבעטען די האַנד בײ אײנער אַ פרײלין. „האָט איהר עפּעס אַ זיכערע הכנסה?" האָט געפרעגט דער פאָטער. כ'האָב איהם

אַוועקגעפיהרט צו זיך, געעפענט מיינע קאַסטענס און שופלאָדען און האָב איהם בעוויזען, וויפיעל פערמאַרינירטע שוטים כ'האָב שוין אָבגעלעגט אויף ווינטער, נאַכהער האָב איך איהם אַוועקגעפיהרט איבער'ן שטאָדט און בעוויזען איהם, וויפיעל נאָך נישט בעצאָהלטע „טשעקען" פון דעם זעלבען אַרט ווענען נאָך אַרומגעלאָפען איבער די גאַסען.

דאַמאָלט האָט דער פאָטער פון דער פריילין געזאָגט צו מיר: כ'זעה שוין, אַז איהר זענט פערזאָרגט אויף אייער גאַנצען לעבען. איהר קענט חתונה האָבען מיט מיין טאָכטער!

כ'בין געוועזען אויסער זיך פאַר פרייד, דאָס בּיי מיר וועט זיין אַ פלונית'טע, און דערום האָב איך תיכף ומיד בעשלאָסען זיך אַליין אויסנוצען אַלס שוטה.

היינט, ליעבער לעזער, וועל איך דיר פאָר-שטעלען אַ פאַרשוין, וועלכער ווייסט אַלץ און זאָגאַר נאָך מעהר, ווי אַלץ! נישט אמת, אַ מענש, וואָס ווייסט אַלץ און נאָך מעהרער, איז אַ יקר המציאות? וויסען בלויז נור אַלץ—איז נישט קיין גרויסע חכמה, דערצו איז גענוג צו האָבען אַנ'ענציקלאָפּעדישען ווערטער-בּוך, נאָר וויסען מעהר, ווי אַלץ—דאָס איז שוין אַ קונץ! מעהר, ווי אַלץ—דאָס וועסטו ניט גע-פינען אַפילו אין דעם לעצטען באַנד פון אַנ'אַנציקלאָ-פּעדישען ווערטער-בּוך,—און דאָך ווייס מיין זעלטע-נער פאַרשוין דאָס אויך.

בשעת מיינע נסיעות האָב איך נישט איין מאָל געהאַט דאָס גליק צו עסען מיטאָג אין רעסטאָראַן מיט דעם פאַרשוין, וואָס ווייס אַלץ און זאָגאַר מעהר, ווי אַלץ, און כ'ווייס ניט, ווי זאָל איך דאַנקען דעם

רבוש״ע, וואָס ער האָט נור איינעם אַזאַ בעשאַפען;
ווען ס׳וואָלט, חלילה, געווען אַ פּאָר אַזעלכע,—וואָלט
אוי ךדער וועלט אין גיכען אַ הונגער געוואָרען. דער
פּאַרשוין, וואָס ווייסט אַלץ און זאָגאַר מעהר, ווי
אַלץ, האָט שוין איינגעשלונגען אַלע וויסענשאַפטען,
און דאָס שלינגען איז געוואָרען זיין צווייטע טבע
און אַזוי ווי אויף אַלץ אין לעבען קוקט ער פון דעם
וויסענשאַפטליכען שטאַנד-פּונקט, דערום שלינגט ער
טאַקי איין אַלץ: זופּ, פלייש, גרינס, געבראָטענס,
סאַלאַט, קעז, קאָמפּאָט—מיט איין וואָרט, אַלץ וואָס
געפינט זיך אויפ׳ן טיש, איז איהם בעקאַנט פון דעם
וויסענשאַפטליכען שטאַנד-פּונקט, און ער איז וויסענ-
שאַפטליך בעקאַנט מיט אַלעם מיטאַנאַנד. דערום
שלינגט ער איין אַלץ אויפ׳ן וויסענשאַפטליכען גרונד.
דאָס אַזוי אַרום פרעסט ער אויף אַלץ און זאָגאַר
נאָך מעהר, ווי אַלץ וועגען זופּ, למשל, ווייסט ער,
אַז ער איז הייס און נאַס, און בעווייזט אייך דאָס
מיט אותות ומופתים! דאָס אַפילו ווייסט יעדער, נאָר
ער ווייסט נאָך מעהר, ווי דאָס,—ער ווייס, פאַרוואָס
איז דער זופּ הייס און פאַר וואָס נאַס, און ער בע-
ווייזט דאָס מיט קולי-קולות און מיט גדלות: „ווייל
דער זופּ האָט זיך געקאָכט אויפ׳ן פייער און ווייל
זיין הויפּט-טייל איז וואַסער!“ דאָס אָבער אַפילו ווייסט
יעדער, נאָר ער ווייסט נאָך מעהרער: ער האָט ער-
לעהרענט די שפּראַך פון די פעטס-איינעלעך אין זופּ,
און פון זיי געהט ער שוין אריבער צו דעם איינ-
איינעלדיגען קאָקליוס, צו דעם טויזענד-איינעלדיגען
אַרגוס, צו די איינעלעך, וואָס אויפ׳ן עק פון אַ פּאַ-
ווע, צו דעם, ס׳אַראַ גרויסע אייגען ס׳האָט אויפגע-
עפענט צעזאַר, בשעת ער האָט אויסגעשריען: „אין

דו אויך, ברוטו!״, און ווי האָט די געטין דידאָנאַ, צוגעזשומערט די אויגעלעך, בשעת זי האָט זיך בע־האַלטען מיט ענייען אין גיהנום. פון די אויגען געהט ער אַריבער צו אַ חילעס היהנער־אויגען, דערביי שרייט ער אַזוי, דאָס אַלע זיצען מיט אויפגעעפענטע מייַ־לער, און ער פרעסט אויף דערווייל דעם גאַנצען זופּ און זאָגאַר נאָך מעהר, ווי דאָס.

אַז מ׳דערלאַנגט פלייש, וויים ער, וואָרום און פאַרוואָס איז דאָס האַרט אָדער ווייך. דאָס אַפילו ווייסט יעדער, נאָר ער ווייסט נאָך מעהר, ווי דאָס.

ער ווייסט און בעווייזט מיט קולות און מיט חשיבות, אַז דאָס פלייש איז דערום האַרט, ווייל עס האָט זיך ווייניג געקאָכט, און דערפאַר ווייך, ווייל ס׳האָט זיך צו לאַנג געקאָכט.

ער האָט זאָגאַר פערזענליך געקענט דעם אָקס, וועמעס פלייש מ׳האָט דערלאַנגט, און פון דיעזען פלייש געהט יער שוין אַריבער צו רובענס בילדער, צום „שור הבר״, צו מגושמ׳דיגע תאוות, צו פערקערפּער־טע ליבעראַלען, צו די קרבנות אין בית־המקדש, צו דעם פלייש־געברויך אין יום־טובים און א. וו. דערביי שרייט ער מיט אַזעלכע קולות דאָס, אַלע בלייבען פערגליווערט מיט אָפענע מיילער, און ער פרעסט אויף דערווייל דאָס גאַנצע פלייש און זאָגאַר מעהר, ווי דאָס! אַז מ׳דערלאַנגט אַ מעהל־געריכט. וויים ער שוין. צו איז עס פון שוואַרצע מעהל אָדער פון ווייסע. דאָס ווייסט הגם יעדער, נאָר ער ווייסט נאָך מעהר, ער וויים, פאַרוואָס איז עס, למשל, פון שוואַרצע מעהל, אָדער פון ווייסע. דערפון מאַכט ער אַ פועל יוצא וועגען דעם כאַראַקטער פון דער קעכין און וועגען יאהר אַרטיגקייט. פון דעם מעהל־געריכט געהט ער

אַריבער צו די מעהל, פון וועלכע שרה האָט, כידוע אויסגעבאַקט אַ קובען פאַר די דריי מלאכים. ער האָט פערזענליך געזעהן דיעזע מעהל.

פון שרה'ן מאַכט ער אַ שפּרונג צו ראָבינזאָן און צו זיין מעהל (בּיי איהם איז זאָגאר פאַראַן אַ הויפען פון דיעזע מעהל), פון ראָבינזאָנען טהוט ער אַפליה אין אונאַלאַשקע, וואו מ'מאַכט מעהל פון האָלץ-שאָלעכץ, פון וועלכער ער אַליין האָט אַמאָל אויסגעבאַקט צוויי חלות. פון אונאַלאַשקע מאַכט ער נאָך אַ העכער'ן פליה—אין רוים, וואו די וועס-טאַלקעם האָבען זיך געפּידרעט מיט מעהל. (בּיי איהם זעלבסט איז פראַן אַפילו אַזאַ פּוך-קיסעלע), פון דאָרט לאָזט ער זיך אַראָב צו דעם האָניג-מעהליגען טהוי און ערקלעהרט, ווי אַזוי אַרום ער פאַלט פון הימעל אַלע פריה-מאָרגענס אויף דער ערד, און ווי ער אַליין האָט איין מאָל בּעשאָטען אַלע פלאַנצונגען מיט אַזאַ קינסטליכען טהוי און האָט זיי אויף אַזאַ אויפן אין אַ טעות אַריינגעפיהרט. פון דעם מעהל-טהוי קריכט ער אַוועק צו די מעהל-ווערים און פערזיכערט, דאָס ער אַליין זאָגאַר האָט געמאַכט איי-ניגע מעהל-ווערים און אַ. וו. דערבּיי רייסט ער זיך אַזוי אויפ'ן האַלז, דאָס אַלע ווערען פערגליווערט מיט אָפענע מיילער און ער פרעסט אויף דערווייל דאָס גאַנצע מעהל-געריכט און זאָגאַר נאָך מעהר, ווי דאָס.

בּיי דעם געבּראָטענס טרעפט ער גלייך, צו האָט מען דערלאַנגט אַ צונג צי אַנ'„עוף"; דאָס ווייס אַפילו יעדער, נאָר ער ווייסט נאָך מעהר, ער ווייס, פאַר וואָס איז דאָס ניט קיין צונג, אָדער פאַר וואָס איז דאָס ניט קיין „עוף". פון דעם געבּראָטענס געהט ער מיט גרויס התלהבות אַריבער צו דעם געבּראָטע-

נעם „שור הבר״, מיט וועלכען מ׳וועט מכבד זיין אויף יענער וועלט די צדיקים צו דער סעודה (בײ איהם איז זאָגאַר דאָ אַ ליטאָגראַפירטער בילד פונ׳ם שור הבר):

דערבײ שרייט ער אַזוי, דאָס אַלע ווערען פער-גליווערט מיט אָפענע מײלער און ער פרעסט אויף דערווייל דאָס גאַנצע געבראָטענס און זאָגאַר נאָך מעהר ווי דאָס.

הקציר, ליעבער לעזער, ער ווייס אַלץ און תמיד נאָך אַביסעל מעהר. ווי אַלץ.

מיר ווייסען אַלע, דאָס די וועלט איז בעשאַפען פון תהו-ובהו, נאָר ער ווייסט נאָך מעהר, ווי דאָס: ער ווייסט, ווי האָט אויסגעזעהן דער תהו ובוהו, ער גיעט זאָגאַר דײטליך צו פערשטעהן, דאָס ער פער-זענליך האָט עפּיס אַרײנגעטהון אין דער יצירה.

אַלזאָ, וואָלט דען נישט אַ חטא געווען, ליעבער לעזער, ווען כ׳וואָלט פון דיר בעהאַלטען די בעשרײ-בונג פון אַזאַ מענשען, וואָס ווייסט נאָך מעהר, ווי אַלצדינג?

אַ טאָג אין זומער־שפּרינגלעך.

אָדער

צו וואָס מען קאָן געפּרובט ווערען אין אַיין שפּאַציער־גאַנג.

פון מ. סאַפיר.

ס'גיעבּען טעג, ווען מיט אונז געשיהט ניט חלילה, קיין אומגליק פּשוטו כמשמעו, נור עס פּער־פּאָלגט אונז גלאַט אַ רייה קליינע סבּות און עגמת נפש. אין אַזעלכע טעג שטעהט אויף אונזער מלאך הגואל אויפ'ן לינקען זייט, און שוין נלייך פון אין דערפריה געהט אַלץ מיט'ן פוטער אַראָבּ—די פּאַנ־טאָפעל איבּערגעדרעהט און דער אַרבּעל פון שלאָף־ראָק אויסגעקעהרט.

אין אַזעלכע טעג, וועלכע זענען דורכאויס אויס־געזייהט מיט פלעקען און פּינטעלעך,, וועלכע זענען בּעדעקט, אַזוי צו זאָגען, מיט זומער־שפּרענקלעך, טאָר אַמענש נישט אָנהויבּען קיין וויכטינען עסק, בּעדאַרף נישט פּרובּירען אַ „גמילת חסד" צו מאַבּען, נישט בּעשלי־סען זיך אויף אַ ליעבּעס־ערקלעהרונג, נישט עסען קיין קאַלטע פיש, נישט שרייבּען קיין הומאָריסטישע ערצעהלונגען, נישט שערען זיך די נעגעל און נישט געהן אָבּצוגעבּען אַ „יישר כח" עמיצען פון די אַפּוט־רופּסים, וואָרום אין אַזאַ געשפּרענקעלטען טאָג וועט איהם קיינער אַפילו אַ ציבּראָכענעם גראָשען נישט לייהען, מען וועט איהם נישט אויפנעהמען, וועט ער זיך קאַליע מאַבּען, חס ושלום, דעם מאָגען, וועט אָנ־

שרייבען אַ שטות׳עריי, וועט זיך איינשניידען דעם פינ־
גער און וועט אָנפלוידער׳ן זיין אַפּוטרופּס עפּעס אַני־
אויסטערלישע נאַרישקייט.

אין אַזאַ געשפּרענקעלטען טאָג טאָר אַ מענש נישט בּלייבּען אין דער היים, דען אין אַזאַ טאָג קומען אַלע בּעלי־חובות, אַלע עובר בּטל׳ס, אַלע וויזיטען־מאַכערס, אַלע „פּאָוויעסטקעס״, אַלע גבּאים פון חברות, אַלע קאָנצערט־דאַמען, אַלע אַנאָנימע בּריעף. אַלע העסליכע פּרויען, אַלע געמיינע זשורנאַ־לען, נאָך פון אין דערפּריה גישטערט אַרום דער קוימען־קעהרער, צו מיטאָג טופּעט אַרום איבּער׳ן צי־מער דער „פּאָלאָטיאָר״, דער אויבען רויכערט, דער ווינד בּרעכט אוים אַ שויבּ אין פענסטער, די טהיר סקריפּעט, דער שרייבּ־טיש הוידעט זיך. דאָס אָנגע־פאַנגענע אַרבּייט איז ערגיץ פערפאַלען געוואָרען, דאָס בּוך, וועלכען דו האָסט ערשט נויטיג, האָסטו אַוועקגעליהען, בּיים דיענער איז אַ צאָהן־געשוויר און דאָס גלעקיל אין שטוב איז אויך ראַפּטום שטום געוואָרען..

אין אַזאַ געשפּרענקעלטען טאָג דאַרף מען אויך פון שטוב ניט אַרויס, וואָרום מ׳קען, חס ושלום, אויסשטעהן גאָר אַ סך סבּות און עגמת נפש און אָנ־שטויסען זיך אויף פיעל נאַרישע קליינינגקייטען, וועל־כע וועלען, סוף כּל סוף, ווי אַ מאָיל, אויפפרעסען די נשמה, וואָס איז בּעהאַלטען אַפילו אונטער אַ סאַמע דיקער פעל.

פונקט אין אַזאַ טאָג האָבּ איך זיך אויסגע־קליעבּען אין פאַרק. אויפשטעהענדיג פון בּעט האָבּ איך זיך, מעשה שטן, פערפּענטעט מיט איין פוס אין לייעך און מיין דיענער האָט בּעראַרפּט זיך בּעשעפּ־טיגען מיט דער דראַמאַטישער אויספלאָנטערונג. אין

דעם רעכטען פאַנטאָפעל האָט זיך, אויף מיין שלמ׳מזל, פערוואַלגערט אַ זאַפינקע, וועלכע האָט זיך פערגלוסט אַריינצופאַלען אַ הין נאָך אין אָווענד, בשעת כ׳האָב זיך אויסגעטהון: די זאַפינקע האָט זיך מיר אַיינגעגעסען אין פיאַטע, און כ׳האָב עס, נעבּיך, צוקוועטשט. דורכגעהענדיג פון שלאָף־צימער אין קאַבינעט, האָב איך זיך צובוקעט מיט׳ן דיענער, וועלכער האָט גע־טראָגען פאר מיר אַ גלאָז וואַסער און ער האָט מיך טובל געווען פון קאָפּ ביז די פיס. אין קאָפייניק האָט זיך פערשטויבט דאָס זייער׳ל. דער ספירט האָט אויס־געברענט, דאָס מילך האָט זיך אָבגעזוצט. גלייך נאָכ׳ן פריהשטיק האָט עפּיס איינער מיר צוגעשיקט אַ דיקע טראַגעדיע אין פינף אַקטען און נאָך עמי־צער — אַ העראָישע פאָעמע אין זיבּענצעהן ליעדער — סיי דאָס און סיי יענץ בעדאַרף מען איבערלעזען און אַרויסזאָגען מיין מיינונג. ס׳איז געקומען דער פּאַ־ריקמאַכער און האָט מיר אַיינגעשניטען דעם לינקען אויער. נאָכהער האָבען מיך בעזוכט עטליכע רייזענדע ווירטואָזען, אַלע מיט רעקאָמענדאַציאָס־בּריעף. אין איינינע מינוט אַרום האָט מען מיר געבּראַכט די קאָרעקטור, וועלכע וואָלט געקענט פון די כּלים אַרויס־בּרענגען אַפילו דעם גרעסטען צדיק־תמים.

סוף כל סוף האָב איך בעשלאָסען בּיי זיך מאַ־כען אַ „ויברח״ און דורכשפּאַצירען זיך אין פּאַרק.

כ׳האָב אָנגעטהון דעם מאַנטעל, די קאַלאָשען, מיטגענומען דעם רעגען־שירעם און אַרויס פון שטוב.

צוקלאַפּענדיג הינטער זיך די טהיר, האָב איך צוגעקוועטשט דעם ברעג פון מאַנטעל. כ׳זוך אין טאַש דעם שליסעל, — ערשט כ׳האָב איהם פערגעסען אויפ׳ן טיש. כ׳האָב ניט געוואוסט, וואָס כ׳זאָל טהון.

עפּיס אַ דאַמע, וואָס האָט זיך אַראָבגעלאָזט פון צווייטען גאָרן, האָט דערזעהן, ווי איך קאָרטשע זיך אַזוי, ווי אַ פיש אין נעץ, האָט זי גענומען לאַכען איבער מיין שלימ׳מזל... כ׳האָב געמוזט אויסטהון דעם מאַנטעל און איינלאַדען אַ שלאָסער. ער האָט בעפרייט דעם מאַנטעל, כ׳האָב איהם אַריינגעטראָגען אין שטוב און גענומען אַנ׳אַנדער מאַנטעל. כ׳בין אַ צווייטען מאָל אַרויסגעגאַנגען פון שטוב; ערשט ביים טויער האָב איך זיך דערמאָהנט, אַז כ׳האָב איבערגעלאָזען די האַנדשוה אין מאַנטעל, — כ׳האָב בעדאַרפט ווידער אויפהויבען זיך נאָך זיי, אַראָבלאָזענדיג זיך פון די טרעפּ האָב איך זיך גלייך אָנגעטראָפען מיט אַ מענשען, וואָס האָט געטראָגען אין דעם אייבערשטען גאָר׳ן אַ זעקעל מעהל, און אין איין הרף עין איז די רעכטע זייט פון מיין בלאָהען מאַנטעל געוואָרען עהנליך צו אַ ווייסען אונטער־יאַקעל. כ׳האָב זיך ווידער צוריקגעקעהרט אין שטוב (דער דיענער איז נאָך אַלץ ניט געווען) אַראָבגעצויגען די קאַלאָשען און געשטעלט זיך אויף אַ שטוהל צו דערלאַנגען די בערשטעל, אָבגעפּוצט זיך און אַ דריטען מאָל אַרויס פון שטוב. אַז כ׳בין אַרויס אויפ׳ן גאַס, האָט דער דוואָרניק אַ געשריי געטהון מיר פון הינטערס: „אייער „שאָנאָוואַניע” האָט פערגעסען אָנטהון דעם צווייטען קאַלאָש!”

מיט׳ן גערולד טאַקי פון אַנ׳אייזעל האָב איך זיך ווידער אויפגעהויבען צו זיך, אָנגעטהון דעם קאַלאָש און ענדליך בשלום אַרויס אויפ׳ן גאַס.

אַנטקעגען טיר איז געגאַנגען אויף דער אַנדער זייט אַ אינטערעסאַנטע דאַמע. כ׳האָב געוועלט גראַציעז דורכלויפען פאַרביי, צואוואַרפענדיג איהר

אַ צאַרטען בליק, נאָר, צום שלימ׳מזל, האָב איך נישט בעמערקט. דאָס אויף יענער זייט, אויף וועלכער כ׳בין געגאַנגען, האָט מען געהאַקט האָלץ, האָב איך זיך פערטשעפּעט אָן די „קאָזלעס״ און אַ פאַל געטהון אויף די האָלץ. אויפגעפאַסט מוטה, האָב איך זיך פאָרט אַ לאָז געטהון געגען דער דאַמע; נור אום צו פערמאַסקירען מיין אונגעשיקטקייט מיט עפּיס אַ הלצה׳לע, האָב איך זיך מכין געווען איהר צו זאָגען, דאָס ליעב איהר וואָלט איך גערן אַרויפגעגאַנגען אַפילו אויף אַ שייטער־הויפען פון די האָלץ, נאָר—אָ, ביי־טערער מזל! אין נאָז זענען מיר, וואַהרשיינליך, פער־קראָכען זעגע־שטויב און כ׳פלעג אָנהויבען צו ניסען ווי נור כ׳פלעג פונאַנדערעפענען דאָס מויל. כ׳האָב געמאַכט אַ „ויברח״ און אַיילענדיג דורך דעם דורכ־גאַנגס־הויף אין קעלנערהאָף, האָב איך זיך אָנגע־שטויסען עפּעס אָן אַ קאַסטען. דער טרעגער האָט אויף מיר געמאַכט קולות: „אַך, דו שוטה!״ כ׳האָב אַפילו נישט געפּרובט פּוצה פּה זיין אויף אַזאַ קבלת פּנים און בין אַריין אין אַ קאַפע־הויז; דאָרט האָב איך געהייסען דערלאַנגען אַ גלאָז קאָפע און אַ ציי־טונג, נור די קאָפע האָב איך פערגאָסען און אין דער צייטונג, וואָס איך האָב אין האַנד גענומען, האָב איך זיך אָנגעשטויסען אויף אַנ׳אַרטיקעל, וואו מ׳האָט מיך געזידעלט. אבול והפוי ראש בין איך אַרויס פון קאַפע, נור דער שטן האָט, קענטיג, מיך פערפאָלגט. כ׳האָב נישט בעוויזען צו מאַכען עטליכע טריט, און וועה געשריען! — הינטער מיר איז נאָכגעגאַנגען ר׳ זונדעל קלעק, אָט דער זעלבער, וועלכער הרג׳עט אַוועק ממש מענשען אין די גאַסען מיט זיינע אַנעק־דאָטען; כ׳האָב גענומען מאַכען פיס, אום נעלם צו

ווערען פון איהם, אָבער געהט זענט אַ גר ה. אַז דער שטן איז מקטרג. אין דער זעלבער רגע איז פון טויער אַרויסגעפאָהרען אַ פוהר לאַנג, ווי דער יודי־שער גלות, און האָט מיר פערצאַמט דעם וועג— נישט אַהער, נישט אַהין: פאָראויס די פוהר, אָנגע־לאָדען מיט ביער, אַ הינטערם — ר' קלעק אַנ'אָנגע־גורטער מיט אַנעקדאָטען ממצרים ועד הנה. וואָס פערשטעהט איהר ניט? האָט ער מיך טאַקי געכאַפּט אויסגעבראַכט מיר עטליכע אַנעקדאָטען און האָט זיך מכין געווען צוטראָגען מיר נאָך איינעם, נאָר דאָ האָב איך זיך פון איהם אויסגעדרעהט און בין אַריינ־געלאָפען אין אַ הויז אין דאַווערהאָף. אָבער דאָס האָט מיך טאַקע שיער ניט דאָס לעבען געקאָסט. לויפענדיג בחפזון, האָב איך זיך אָן עפּעס פער־טשעפּעט און אַרויפגעשפּרונגען אויף אַ פריילין, וועל־כע האָט געטראָגען אויף אַ שטעקען אַ ווייסע קלייד, כ'האָב צוגעדריקט דאָס מיידעל צום וואַנד און דאָס קלייד אויף דער ערד אַראָבגעוואָרפען. „נערעטעניש! וואָס, איהר זענט אַלע מאָל אַזוי געשיקט?“ האָט אויסגעפּראַלט דאָס מיידעל.

כ'האָב זיך געלאָזט לויפען, ווי אַ הירש, און קוים בשלום דערלאָפען צום פּאַסאַזש לאָרענצאָ. נאָר דאָ איז מיר אויך בעשערט געווען צו פערטראָגען עגמת נפש. היות ווי דאָ האָט מען געבויט, האָט מען פאַרבײַ מיין נאָז דורכגעטראָגען אַ באַלקע, און כ'האָב בעדאַרפט, במחילה, אָבוואַרטען אַ ביסעל. מעשה שטן, איז מיר אַ בייזע מחשבה געקומען אי־בערלייענען דאָרטען די מודעות. דער דורכגאַנג איז געווען אַנ'ענגער, מענשען זענען דורכגעגאַנגען אָנ'עם רב, ביי די מודעות זענען שוין אויך געשטאַ־

נען אַ היבשער עולם; פלוצלים איז אויף מיר אַרויפ־געשפּרונגען איינער אַ פאַרבייגעהער און האָט מיך צוגעקוועטשט צום וואַנד, איך, צוריק, האָב צוגע־קוועטשט עפּעס אַ פּעקעל מיט עסענוואַרג, וואָס איינע אַ פרוי האָט געהאַלטען אין האַנד, און עס האָט אַ גאָס געטהון פון דאָרטען געלכלעך מיט אייער־ווייכלעך, אַז כ'האָב געמיינט, אָט־אָט וועלען זיי מיך פערפלייצען. נו, ווי מיינט איהר, טאָמער איז מיר ווייניג געווען די באָד, האָב איך זיך נאָך געמוזט טובל זיין אין אַ גאַנצען טייך פון עכטע תמימות'דיגע, נאַאיווע קללות, וואָס די אַלטשינקע האָט אויף מיר אויסגעגאָסען! דער טייך האָט מיר אויסגעדוכט לייג־גער אַפילו, ווי דער לאָרענץ'ס־פּאַסאַזש און כ'בין, ווי משוגע, אַוועקגעלאָפען צום בריק.

ס'האָט געבלאָזען אַ ווינד, ס'האָט אָנגעפאַנגען אַ רעגען. מיט איין האַנד האָב איך בעדערפט האַלטען דעם רעגען־שירעם און מיט דער אַנדערער צוהאַלטען די הוט!

מ'דאַרף געננג געשיקט זיין, אום אין אַזאַ וועט־טער בשלום דורכגעהן דעם בריק. ערשט אין רעכ־טען מיטען בריק האָב איך זיך בעגעגענט מיט נאָך אַ דורכגעהער, אויך מיט אַ רעגען־שירעם אין האַנד און האַלט אויך צו דעם הוט. מיר האָבען זיך ביידע אָנגעשטויסען איינער אויפ'ן אַנדער'ן. געוועלט שוין פונאַנדערגעהן זיך, האָבען מיר ביידע אָבער אומגע־קעהרט זיך אין איין און דעם זעלבען זייט, האָבען מיר זיך ווידער צונויפגעפּלאָנטערט, איבעראַנייעס ביידע אָבגעשפּרונגען שוין אין דער אַנדער זייט און האָבען זיך אָנגעשלאָגען פנים אל פנים. קוים מיט צרות זענען מיר, אָבטאַנצענדיג אַזוי אַ היבשע ווײַלע, לויז געוואָרען איינער פונ'ם אָנדער'ן.

געלויבט דער אויבערשטער, קוים דערלעבט
זעהן עפעס אַ לאַווע און מיט דער האָפנונג צווישען
הייזער מעהר בעשיצט צו זיין פון ווינד, האָב איך
זיך געלאָזט לאַווירען מיט מיין שירעם-פּאַראַסאָל.

אָבער אין דער מינוט האָט דער ווינד אַרויס-
געריסען ביי אַ פאַרבייגעהענדיגער דאַמע אַ בייטעלע
מיט אַ נאָז-טיכעל, בווג איך זיך אָן מסתמא, אויפ-
צוהויבען דאָס, כ׳ציה נור אויס די האַנד, און אין
דער זעלבער רגע האָט דער ווינד אַראָבגעריסען פון
מיר מיין הוט און האָט זי אַוועקגעשמיסען אַזש נור
העט-ווייט צום יענערציילע. כ׳האָב זיך געלאָזט הענ-
דום-פּענדום נאָך דער הוט, דרעהענדיג זיך ווי
אַ שלשלת, נאָר דער ווינד האָט איהר אַוועקגעשמי-
סען גלייך צו די פיס פון אַ פריילין, וואָס איז געקו-
מען ענטקעגען מיר, כ׳גיב זיך אַ וואָרף צו איהרע
פיס נאָך דער הוט, די פריילין איז פאַר שרעק
אָבגעשפרונגען אָן אַ זייט און האָט אומגעוואָרפען
אַ קויש מיט עפּעל, אַליין אויך אומגעפאַלען און אָט
שטעלט זיך פאָר אַזאַ בילד: איך, די הוט, די עפּעל
און די פריילין—אַלע זענען אויף ד׳ערד און איבער
אונז אלעמען שטעהט די פערקויפערין און „בענשט"
אונז אַלעמען...

פּרובעגדיג אויפהויבען זיך, האָב איך זיך
ווידער אויסגעגליטשט, די פערקויפערין האָט זיך
נאָך מעהר פונאַנדערגעהיצט און אויסלאָזענדיג כל
חמתה צו אונזער קאָפּ, האָט זי אין דער זעלבער
צייט גע׳חשבונ׳ט און געצעהלט דעם סך-הכל פון
אַלע קעפּ, דערין אויך פון די עפּעל; דאָס מיידעל
האָט געבראַכט אין אָרדנונג איהר טואַלעט, כ׳האָב
פון בזי-בזיונות געמורמעלט עפּעס אלפי אַלפים

מחילות און אָבגעווישט דעם שטויב, אָדער ריכטיגער געזאָגט, די קויט פון מיינע פיס.

פאָלענדיג, האָב איך פערשפריצט זיך דאָס פנים, נאָר אַז כ'האָב געוועלט אַרויסנעהמען דאָס נאָז־טיכעל — האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז כ'האָב עס איבערגעלאָזען אין טאַש פון ערשטען מאַנטעל. וואָס הויבט מען אָן צו טהון? אויף מיין מזל האָב איך זיך דערמאָהנט, אַז אויף יענ.ערציילע וואוינט מיינע אַ בעקאַנטע דאַמע, און נישט טראַכטענדיג לאַנג, האָב איך בעשלאָסען ווענדען זיך צו איהר נאָך הילף. איך בין, ווי אַ מזיק, אַרויפגעפלויגען אויף שמאָלע טרעפ, דאַרף אָבער דער שטן פאָראויס פאַר מיר ברענגען עפּעס אַנ'אַלטע פרוי מיט אַ פעקעל האָלץ.

כ'האָב זיך אָנגעהויבען פלאָנטערן מיט די פיס, די אַלטשינקע האָט זיך, ניכר, געוועלט צואַיי־לען, האָט זי זיך פערטשעפעט, און פלוצלום האָבען גענומען פליהען האָלץ איבער די טרעפ. איבערקו־מענדיג די שטרויכלונג אויך, האָב איך איבערגעלאָ־זען דעם מאַנטעל מיט'ן רעגען־שירעם אין פאָדער־צימער און בין אַריין צו דער בעל־הבית'טע פון הויז, דערצעהלט איהר וועגען אַלע מיינע צרות, וואָס איך בין אויסגעשטאַנען און האָב געבעטען אַ נאָז־טיכעל. מ'האָט עס מיר זעהר פריינדליך גע־געבען, און איך האָב זיך שוין אָבגעזעגענט. אין דער זעלבער צייט איז אַרויסגעגאַנגען איהר צוועלף־יעהרי־גער בנ'אָק און נישט לאַנג געקלעהרט האָט ער מיט־גענומען מיין רעגען־שירעם.

כ'האָב נישט געוועלט איבעראַנייעס צוריק־קעהרען זיך און כ'האָב בעשלאָסען לייהען אַ רעגען־שירעם ביי אַנ'אַנדער בעקאַנטען, וואָרום אַזאַ רגילות

איז שוין בײ מיר, וואָס פאַר אַ וועטער ס'זאָל ניט זיין, זאָל איך אַלע טאָג זיין אין פּאַרק. כ'בין שוין אַ שאָק מיט יאָהרען ניט געווען בײ מיין בעקאַנטען און דערום האָב איך צוגעגרייט אַ קליינע הקדמה. כ'קלינג אָן און—שטעלט זיך פאָר מיין שרעק!— דיעזער בעקאַנטער איז שוין לאַנג פון דאַנען אַרויס־געפאָהרען און מיר האָט געעפענט די טהיר עפּעס אַ שלים'מזול'דיגער פּאָעט־אָנפאַנגער, וועלכען כ'האָב גלייך דערקענט. אַז ער האָט עם מיר מיט אַ מאָנאַט צוריק געבראַכט צום דורכקוקען פינף און זעכציג שאַראַדען. ער איז פערשטעהט זיך, גאָר ענטציקט געווען פון מיין בעזוך: „אַך ס'אַר אַ גאָלדענער מענש איהר זענט, וואָס איהר האָט זיך אַליין מטריח געווען צוליעב מיינע שאַראַדען! ביטטע געפעליגסט!״ כ'בין געווען אין פערצווייפלונג. — „ענטשולדיגט״, — האָב איך געזאָגט — „כ'בין אייגענטליך דערפאַר אַריינ־געגאַנגען, ווייל מיר איז געקומען אין זינען, ס'אַר אַ טייערע שאַראַדע מ'קען מאַכען פון דעם וואָרט „רעגען־שירעם״. איהר זענט דאָך עפּעס אַ מייסטער אויף דעם, דעריבער האָב איך בעשלאָ־סען צו טיילען זיך מיט אייך און אייך בעטען אויס־קלעהרען עפּעס אַ שאַראַדע פאַר אַ טעאַטראַלע צייַ־טונג״. זיין פנים האָט אָנגעהויבען שיינען פאַר פרייד.—„מיט פערגעניגען, מיט פערגעניגען!״

— יאָ, אַגב האָב איך אייך געוועלט בעטען, איהר קענט מיר אפשר לייהען אַנ'אמת'ען רעגען־שירעם? בלויז נור אויף אַ שפּאַציר מאַכען אין פּאַרק״.

ער האָט מיר געבראַכט אַ שירעם, וואָס איז אַליין געווען עהנליך צו אַ שאַראַדע: די רייטע לייַ־ווענד, וואָס האָט זיך אויס געלער קנאָה אָבגעזאָגט

פון איהר פריהערינגען קאָליר, איז געווען פערצויגען מיט עפּים אַ שטריקעל. אַז כ׳האָב איהם אויפגעעפענט אין גאַס, האָט דער עטוואָס רוויטליכער בנין גע־האַט אַ פּנים פון חוזק. כ׳האָב געוועלט איהם פונ-אַנדערעפענען, נור מיין אָנגעשטרענגטע ערוואַרטונג האָט זיך אָבגענאַרט, וואָרום, אום צו אונטערהאַלטען דעם שירעם, האָב איך געמוזט אַליין מאַכען אַ צוי־האַלטער פון צוויי פינגער אין דער רעכטער האַנד. אַז כ׳פלעג קוקען אין דער הויך, האָט דאָס מיר אויסגעדוכט, ווי אַ שפּיץ פון אַ אַסטראָנאָמישען טהוי־רעם. וואָרום דורך לעכער און ריסען האָט מען גע־קענט, ווי דורך אַ טעלעסקאָפּ, בעטראַכטען דעם גאַנג פון אַלע גלגלים.

מיט גרויס מיה האָב איך זיך דערשלעפּט ביז אַראָג פון אַ גאַס. אַז כ׳האָב פערקעהרט אויפ׳ן ראָג, האָט דער ווינד גלייך די שליטה בעקומען איבער מיין רעגען־שירעם און האָט איהם גאָר אויסגעקעהרט אויפ׳ן לינקען זייט. כ׳האָב זיך מיט אַלע כחות אָנגע־חאַפּט אָן הענדטעל און אָט די, אומשטיינס געזאָגט, מאַכינאַציע האָט מיך געשלעפּט נאָך זיך, וואוהין ס׳האָט איהר געגלוסט (וואַהרשיינליך, האָב איך און אַלץ מיט אַנאַנד געהאַט דאַמאָלס אַ פּנים פון אַ פּאַפּירענעם שלאַנג).

די קראַפט פון דעם ווינד, וואָס האָט זיך פער־פלאָנטערט אין דעם איבערשטען לופט־באַלאָן פון שירעם, האָט אונז אַריינגעשלעפּט אין מיטען אַ טשע־רעדע אָקסען, וואָס מ׳האָט אין דער צייט געטריבען אין שעכט־הויז; פערוואונדערטע פון אַזאַ ערשיינונג, האָבען די אָקסען מיט רעספּעקט אַ וואַרע געמאַכט און דורכ־געלאָזען אונז.

בײם אַרײנגאַנג אין דער ערשט ר אַלעע פון פּאַרק האָב איך צונױפגעלעגט מײן פּאַראַסאָל. דער רעגען האָט ב״ה אױפגעהערט, און איך האָב אַראָבּ־גענומען די נאַסע ברילען, אום אָבצװױשען זײ מיט׳ן נאָז־טיכעל. מעשה שטן האָב איך אַנ׳אונגעשיקטע בעװעגונג געמאַכט מיט די הענד, װאָס װענען מיר, װי די קלעצער געװאָרען, און די רעכטע גלאָז דאַרף זיך צוברעכען אויף דרײ שטיקער, טהוט אַ פאַל אויף דער ערד און צופליהט זיך אויף פּיץ־פּיצעלעך! װאָס ט׳איר זאָגען אויף דעם אומגליק? לית ברירה, איז מיר אױסגעקומען װײטער מאַכען מײן שפּאַציר שױן מיט איין גלאָז. אַז כ׳פלעג דאַרפען אױף עפּעס אַ קוק טהון, פלעג איך מוזען דאָס רעכטע אויג צוזשמו־רען און אַזוי אַרום האָבען מײנע אײגען אױסגעזעהן, װי אַ חצי־לבנה מיט אַ מקיף (—◡—)!

פּאַרבײ איז דורכגעפאָהרען אַנ׳עקיפּאַזש. כ׳האָב צוגעזשמורעט די אויגען, האָב דערקענט אַפּאָר בע־קאַנטע דאַמען און האָב זײ געגריסט; נור אין דער צײט האָט די קאַרעטע בעװיזען דורכצופאָהרען, און מײן גרוס איז גאָר אָנגעקומען אַנ׳אַנדער עקיפּאַזש, װאָס איז געפאָהרען אַ הינטער מיט אונבעקאַנטע דאַ־מען. בעשערט אַנ׳עגמת נפש: אין דער צײט, װען די ערשטע צװײ דאַמען בערײדען אַודאי מיך פאַר מײן אונהעפליכקײט, זענען די אַנדערע צװײ אַודאי אין כעס אויף מיר און בעשולדיגען מיר נאָך פאַר מײן קריכען דאָרט, װאו מ׳בעט מיך ניט. אַזאַ קאָמבי־נאַציע האָט מיך צולאַכט, נור אַזוי װי אין דער זעלבער צײט איז דורכגעפאָהרען אַ דריטער עקיפּאַזש האָב איך מיט אַ גרױסען געלעכטער אָבגעקעהרט דאָס קאָפּ אין אַנ׳אַנדער זײט; פונקט אָבער אין דער

זעלבער רגע איז מי ענטקעגען געקומען אַ לאַנגער און אַ דאַרער פּאַרשוין וואָס איך וואָלט שווערען, אַז ס'איז פון די פּאָקים-מאַכער וואָס שלינגען שפּי־זען. ער האָט דערזעהן מיין לאַבענדיגען פּנים מיט'ן צוגעזשמורעטען אויג און אַזוי ווי כ'האָב אין דעם זעלבען מאָמענט צום אומגליק, אומגעקעהרט זיך, האָט זיך איהם אָבגערוכט, אַז כ'האָב דאָס איהם בעטראַכט און מאַך יעַצט חוזק פון איהם, האָט ער זיך דערום צו מיר צוגעבונדען. כ'האָב בעדאַרפט דערצעהלען איהם די גאַנצע געשיכטע, דאַן ערשט האָט ער זיך פון מיר אָבגעטשעפּעט, האָט אויפגע־פּראַלט אַביסעל אַגעלעכטער, אַז די בוימער זענען פּערציטערט געוואָרען און האָט זיך געלאָזט געה ווייטער זיין וועג.

די לייזעליגע השגחה האָט מיר צוגעשיקט אַ פּרייען פוהריל, כ'שטעל איהם אָב און וויל זיך זעצען, נור שפּרינגענדיג, האָב איך זיך אַראָבגע־גליטשט פון דעם נאַסען פוס-בענקעל און האָב צו־בלוטיגט די קניה. קוים מיט צרות אַיינגעזעצט זיך.— „פּאָהר!" שריי איך צום פוהרמאַן. דער פוהרמאַן שמייסט מיט אַלע כחות דעם פערד, נור אזוי ווי דער ברוק איז זעהר גליטשיג, איז דער פערד אַנידערגעפאַלען און וויל ניט אויפשטעהן, האָטש טהו זיך אַ מעשה אָן. אין אַ רגע האָבען זיך אַרום אונז אַרומגעקליבען אַ האָפּטע קונדסים; עטליכע פוהרלייט זענען אונז געקומען צו הילף — נור ס'איז אַלץ בחנם. אונטער אַ גרויסען געלעכטער פון די קונדסים, בין איך אַראָב פון פוהר'ל מיט'ן גאַנצען באַגאַזש—דהיינו: די צובראָכענע ברילען, דער אויסגע־קעהרטער רעגען-שירעם און די צובלוטיגטע קניה. מיט

דעם אַלעם האָב איך זיך געלאָזט צופוס געהן אין האָטעל „דער ווייסער פערד"' וואו ס'האָט זיך אָבגעשטעלט מייגער א גוטער פריינד. כ'קלאַפּ אָן. „ווער איז דאָרט?" „איך".—„ענטשולדיגט, איך קען אייך נישט צונעהמען".

כ'בין אַוועקגעגאַנגען, גענומען אַן'אַנדער „פוהר" און קוים אַ לעבעדיגער דערשלעפּט זיך צוריק אַ היים.

шняго дня и въ избр. образцахъ представитъ слѣд. соврем. поэзію: 1) французскую, 2) англо-американ., 3) нѣмецкую, 4) скандинавскую, 5) итальяно-испанскую, 6) славянскую, и 7) русскую. Ок. 1200 стран. текста (70 печ. лист.) и свыше 100 портретовъ.

3 кн. „Аполлонъ"—всеобщая исторія искусствъ.

члена фран. акад. и проф. Луврской Высш. школы С. Рейнакъ. Этотъ капитальный трудъ извѣстнаго французск. ученаго, написанный блестящимъ языкомъ. выдержалъ во Франціи въ короткое время 6 изданій; въ Россіи появляется впервые. Ок. 500 стран. текста (30 печ. листовъ) и свыше 600 репродукцій.

5 кн. „Орфей" — Всеобщая исторія рел. ак. С. РЕЙНАКЪ пер. под. ред. ак. гр. И. И. ТОЛСТОГО

Право перевода (съ посл. 11 изд.) на русскій яз. этого талантливаго труда, выдѣляющ. среди всей европ., литературы по исторіи религій, какъ глубиной раціоналистич. мысли, такъ и ясн. и притомъ доступн. изложенія, пріобрѣтенъ изд-ствомъ въ исключ. собств.

5 кн. Филос. жизни-„Энергетич. императивъ"

ВИЛЬГЕЛЬМА ОСТВАЛЬДА. Только что вышедшая книга знаменитаго естествоиспытателя философа, вождя монистическаго движенія и основателя школы натуръ-филос.; при всей глубинѣ и оригин. мысли, написана живымъ и яснымъ яз. и освѣщ. свѣтомъ новаго міровоззр. явленія обществ. и нравственной жизни; книга эта появляется на русскомъ яз. впервые. 800 стран. текста (50 печ. лист.).

2 кн. „Соврм. русскіе писатели" М. Невѣдомснаго 200 крит.-біог. справокъ.

Свыше 300 стр. текста (20 печ. лист.) и ок. 100 портретовъ.

4 книги „До прихода врача" Справочная книга для семьи и школы: анатомія, физіологія, гигіена, уходъ за ребенкомъ 640 стр.

текста (40 печ. лист.) съ табл. иллюстр. и разнообр. моделью.

Общая стоимость всѣхъ прилож., получ. безпл. подписчиками „За 7 дней"—24 р. 20 к.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА журн. „За 7 дней" СО ВСѢМИ ПРИЛОЖЕНІЯМИ на годъ.

7 р. Съ дос. и перес. 6 р. Безъ пер.	Разсрочка:	При подп.	къ 1-му Марта	къ 1-му Апр.	къ 1-му Мая	къ 1-му Іюля
	Въ 3 ср.	3 р.	—	2 р.	—	2 р.
За границу 10 р.	Въ 4 ср.	2 р.	2 р.	—	2 р.	1 р.

Лицамъ, выславшимъ до 1 января 1913 г. годовую плату полностью высылается безплатно по ихъ выбору одинъ изъ слѣд. вып. „Художественной Библіотеки" изд. т-ва „Хроносъ" въ изящн. перепл.; 1) Сѣровъ. 2) Израэльсъ, 3) Менье, 4) Лермансъ, 5) Россети, 6) Христосъ въ искусствѣ. Цѣна кажд. вып. въ отд. прод. 1 р.

При подпискѣ указать 2—3 вып. на случай замѣны распр[оданныхъ] данныхъ другими.

Адресовать Гл. конт. „За 7 дней" СПБ., КОЛОКОЛЬНАЯ